

Nr. 2

Salzburgo Lietuvių Kultūrinio Darbo Draugijos periodinis leidinys.
Salzburg, 1945 m. rugsejo 14 d.

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIŲ TARYBOS KONFERENCIJA LONDONE

Visas pasaulis atidžiai seka konferencijos eiga.

Potsdamo konferencijoje, trijų didžiųjų vyrų susitikime buvo įsteigta užsienio reikalų ministerių Taryba, kuri veiks kaip nuolatinė tarptautiniam klausimams spręsti institucija. Tarybos būstinė yra Londone. Ją sudaro JAV, Anglijos, Prancūzijos, Kinijos ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministrai. Tuo metu, kai užsienio reikalų ministrai po konferencijos sesijos išsiskirstys, Taryboje dirbs paminėtų didžiųjų penkių valstybių atstovai, kaip tos Tarybos nariu nuolatiniai pavaduotojai (užsienio reikalų ministerių pavaduotojų tituluais). Taryba, be to, turės nuolatinį sekretoriata (Londone). Esant reikalui, Taryba kvies suinteresuotų valstybių vyriausybės šefus ar užsienio reikalų ministrus paremti savo valstybės pretenzijas ar duoti atitinkamą informaciją.

Pirmoji užsienio reikalų ministerių Tarybos konferencija prasidėjo rugsejo 11 d. I pirmosios konferencijos darbotvarkę įtraukti Italijos, Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos ir Suomijos klausimai dėl tų valstybių taikos sutarčių sudarymo su sąjunginėmis valstybėmis ir dėl jų priėmimo į sąjunginių tautų tarpą, kas risasi su

alijantų kontroliniu kėnisių panaikinimu, kurios dabar veikia alijantu buv. priešų valstybėse. Be to, pirmoje konferencijoje dar bus svarstoma apie Čekoslovakijos vokiečių repatrijavimą ir apie Lenkijos vakarines sienas. Konferencijoje manoma, bus paliesti ir kai kurie teritoriniai klausimai.

Užsienio reikalų ministerių Taryba yra panaši institucija i. buv. Ambasadorių Konferencija Paryžiuje, kuri buvo po pirmojo pasaulinio karo 1919m. Versalio Taikos Konferencijos įsteigta ir kuri veikė iki Tautų Sąjungos Tarybos sudarymo (1924) Ambasadorių Konferencija, kaip žinoma, svarstė ir Vilniaus klausimą (1922).

Visas pasaulis šiuo metu seka atidžiai pirmosios užsienio reikalų ministerių konferencijos darbu eiga. Iš šios konferencijos rezultatų paaiškes, ar pasaulis pergyvenęs antrojo karo tragediją, gali taikingu būdu spręsti visus tarptautinius konfliktus, kurie iškyla tiek dėl teritorinių klausimų, tiek ir dėl ideologinių priešinamų, kurie po šio karo visų ryškumu pasireiškė net ir sąjungininkų tarpe, aiškinant žmogaus bei tautos teisių ir demokratijos esmę.

VYR. LIETUVOS ISLAISVINIMO KOMITETO VEIKLA

(Tęsinys iš pasikalbėjimo su VLK'o nariu p.G.)

Palyginus, geriausias lietuviams gyvenimo sąlygos yra angli zonoje. Angli zonoje veikiančieji lietuvių komitetai, pačių angli pastangomis buvo aprūpinti geromis darbo sąlygomis, o komitetu nariai - butais. Lietuvių kolonijos ten turi savo mokyklas, klubus, skaityklas. Daugelyje vietų buvo lietuviams užleisti istisi namų kvartalai iškrausčius iš ten vokiečius. Be to, dar kas pažymėtina angli zonoje yra tai, kad ten visose vietose lietuviai yra traktuojami pagal vienodas instrukcijas, už tai ir gyvenimo sąlygos yra vienodos visoje zonoje.

Amerikiečių zonoje lietuviai ne visur vienodai traktuojami. Kai kur yra labai gerai, bet yra ir tokiu vietorių, kur lietuviams gyventi sąlygos yra iš tikro nepavydėtinos. Taip, sąlygos, kaip Augsburgio ir Miurnbergo yra labai didelės skirtumas.

Prancūzų zonoje lietuviams gyventi sąlygos taip pat yra labai geros. Ten lietuviai gyvena daugiausiai privačiuose butuose, gauna 2000 kalorijų maisto daavinį ir dar kas savaitę po siuntinėlį. Prancūzų zonos Austrijoje gyvenimas kiek sunkesnis negu prancūzų zonoje Vokietijos šalyje.

Lietuvių pabėgėlių esama dar Švedijoje, Norvegijoje, Danijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir kitur. Kadangi išvarintuose kraštuose turi laisvus paštelius su mūsų išėmija Amerikoje, tai ten gyvenantieji lietuviai jau yra šelpianai mūsų tautiečių Amerikoje.

Gen. Eisenhowerio vyr. būstinėje mūsų centro atstovams buvo pareikšta, kad lietuviai nelaukiami prieš tautų žmonių. Lietuviai taip pat neturėdami grįžti prie esančių sąlygų savo tėvynėn. Be to, Eisenhowerio štabe buvo pareikšta, kad lietuviai bus panaudoti vokiečių perauklėjimo darbams.

Tačiau, kada paaiškėjo, kad lenkų mažai grįžta į savo tėvynę, antru kartu jau buvo pranešta, kad numatytiems darbams pirmą eilę bus paimti lenkai, o toliau jau lietuviai ir kitų tautų žmonės.

Vokietijoje esamos lietuvių stovyklas daugiausia administruoja UNRRA. UNRRA rūpinasi ir bendrai negalinčių grįžti tėvynėn žmonių ateitimi. UNRRA - organizacijos Vokietijoje centras yra Wiesbadene. Ten buvo priimti mūsų atstovai. UNRRA-oj buvo sužinota, kad ši šalpos organizacija savo darbą Europoje baigs per pusantrų metų. UNRRA paragino lietuvius mokytis angli kalbos. Yra pažadėta lietuviams aprūpinti darbu pagal specialybes. UNRRA jau renka žinias iš atskirų valstybių, kiek jos galėtų priimti lietuvių emigrantų. JAV sutinka per metus išleisti 200 lietuvių, Kanada - 100.000, Australija - 50.000, Meksika ir Abisinija sutinka išleisti lietuvių emigrantų ir nenustatytą skaičių. Tačiau Lietuvos pasiuntinys Londone p. Balutis yra ištikinęs, kad mes neužilgo galėsime grįžti Nepriklausomon Lietuvon, todėl jis lietuviams nepataria iš Europos emigruoti ir išsiskirstyti po platų pasaulį.

Lietuvių organizacijų centrui dėda pastangas sukonzentruoti lietuvių Wiesbadeno apygardoje. Ten, palyginus, yra daug vietovių, nenukentėjusių nuo karo, todėl yra daug lengviau ir geriau įsikurti. Bet, ten yra mažai kitų svetimsalių, todėl ir dėl to yra lengviau įsikurti. Lietuvių organizacijų centrui ten taip pat nori persikelti. Wiesbadeno apygardoje jau yra įsikūrusių nemaža lietuvių.

VLK narys p.G. yra susidarius išpuči, kad Austrijoje lietuviai gyvena blogesnėse sąlygose negu Vokietijoje. Čia vietiniai vokiečiai turi didesnes teises negu išvauduotieji svetimsaliai.

Ištraukos iš lietuvių spaudos išsivijoje.

Pirmieji kunigu šventinimai.
 Monasterio kunigu seminari-
 joj studijuoja 70 lietuvių kine-
 riku. Liepos 25 d. 5 iš jų gavo
 kunigų šventinimus: P. Babinskas,
 P. Gedvila, J. Kungys, Č. Auglys ir
 A. Palubaitis. Seminarijoje profe-
 soriauja Vilniaus kun. sen. Dek-
 torius prof. V. Tulaba.

S. Noris bolševikams Lietuva
uzņēmus buvo žymī veikēja ir vo-
kleicius stējus draugs su hitleris
Lietuvas bolševiki darbototājs
būv pabēgusi i Sovietu Sąjungā.

TAUTOS SVENNES MINEJIMAS SAIZBURG.

Po koncerto II stovyklos vadovybe suruše arbatele, kurioje buvo nuotalkingai pabendrauta, padainuota skanbiu dainu, pasikalbėta rūpinimais klausimais.

Handwritten signature

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ VĖL IŠVEŽTA Į SIBIRĄ

Praneša Amerikos Lietuvių "Garsas" Nr. 29-30.

New York (LAIC)

Pranešamas, kad 300.000 lietuvių yra buvusiose Vokietijos žemėse, "New Leader" reiškia susirūpinimo dėl jų likimo, ypač tų, kurie yra sovietų okupuotose srityse. Laikraščio pranešimu, bolševikų tarnautojai, surasdami lietuvius, kuriuos jie laiko sovietų piliečiais, siunčia juos į rytus. Vien iš rytų Prūsijos esą išsiųsta apie 50.000 žmonių. "Yra pagrindo prisibijoti" - pastebi laikraštis, - "kad daug nekaltų žmonių bus apskelbti pro-naciais ir pasmerkti likvidacijai".

"New Leader" laikraščio informacijos apie 83.000 lietuvių mesenai iš rytinių Lietuvos sričių išvežti į Sovietų Rusiją priverstiniais darbais.

Latvių laikraštis "D r a u g a V e s t s" skelbia Latvijos pabėgėlių pranešimus apie dabartines gyvenimo sąlygas Baltijos kraštuose. Ju liudijimu, pinigų perkanoji vertė taip nukrito, kad prilygsta tik 15% ankstyvesnės perkamosios vertės.

Naktinis vyksta areštai, nors pasitaiko suėmimų ir dienų metu, ypač vykstant iš darbo. Areštuoja ne vien veiklesnius, bet ir paprastus pasyvius darbininkus. Tačiau daugiausiai areštuojami buvę valdininkai, tarnautojai, kariai, policininkai ir šauliai. Į išvežamųjų sąrašus patenka dažnai ir tie, kurie susirašinėja su užsieny gyvenančiais asmenimis.

oooooooooooo

KULTŪRINIO DARBO DIRVOJE

Iš Salzburgo lietuvių kultūrinio darbo draugijos veiklos.
Organizuojama biblioteka.

Šiuo metu mūsų kolonijoje yra laučiamas didelis lietuviškos literatūros trukumas. Pas atskirus asmenis vis dėlto randasi viena kita knyga, kuri galėtų patarnauti bendram labui, tačiau tų knygų naudojimas yra titiens neprieinamas.

Draugijos Valdyba organizuoja biblioteka. Organizuoja bibliotekai knygos bus porenkamos aukų arba skolinimo būdu. Visos skolintos knygos bus ypatingai saugojamos, r, savininkui išvykstant arba kaip pareikalavus, tuojau grąžinamos. Vertingesni leidiniai savininkui reikalaujant bus uždami skaityti tik draugijos patalpose.

Biblioteka naudotis galės visi Salzburgo lietuviai. Knygų išdavimo tvarka ir laikas bus paskelbta vėliau. Bibliotekos organizavimą ir tvarkymą Valdyba pavedė mok. Jankauskui, kuris praves knygų rinkimą.

Draugijos Valdyba maloriai prašo visus lietuvius kiek galima daugiau parenti šį darbą, perleidžiant bibliotekai vienu ar kitu būdu visas turimas knygas ir tuo prisidėti prie mūsų tautiečių kultūrinio-mokslinio lygio pakėlimo.

Anglų kalbos kursai.

Visi anglų kalbos kursų klausytojai antrą mokesčio už mokslą dalį (15 Rm.) privalo sumokėti iki š.m.rugsejo m. 19 d. valdybos vice-pirm. Valentinaitei arba kursų senitnui Jankauskui.

Sudaroma nauja anglų kalbos kursų grupė, į kurią gali užsirašyti iki š.m.rugsejo m. 15 d. visi norintieji pradėti mokytis anglų kalbą. Užsirašyti galima pas A. Valentinaite, S. Jankauską (pirma stov.) ir A. Stikliutę (antra stov.). Mokestis už kursus paliekamas tas pats. Kada ši grupė pradės darbą, bus paskelbta vėliau. 50% mokesčio reikės imokėti darbui prasidėjus.

P a d e k a .

P.p. A. Dulskytėi, J. Kristolaitytėi, J. Motekaičiui, J. Akstinui, V. Dapsiui, J. Endriukaičiui, H. Kačinskui, A. Motekaičiui ir choro vedejui A. Nakui už malonų dalyvavimą. Rugsejo 8 d. programoje Salzburgo lietuvių Kultūrinio darbo draugijos vardu širdingiausiai dėkojame.

Sirdingai dekojane kun.
M.Kirkilai atlaikusiam ta
diena iskilmingas panaldas.

Draugių Valdyba.

[illegible]

Radio bangomis pranešta.

Berlin, rugsejo 9 d. Vokietiu

New-York, rugšėjis 11 d. Žy-

mus JAV dienraštis "New York Times", ryšium su Londono prezidentūria užsienio reikalų ministrių tarybos konferencija, atspaudė straipsnį, kuriame rašo, kad visas pasaulis iš šios konferencijos laukia didelio svarbių klausimų išsprendimo. Konferencijos tikslas yra išspręsti tuos klausimus demokratijos ir tautų apsisprendimo teisės prasme. Tos aukos, kurias sąjunginės tautos aukejo istodamos į karo už žmogaus ir demokratijos laisvės, neturi būti veltui sudėtos.

London, rugsejo 11 d. Marsa-

las Zukovas pasiūle alijantu
karinei valdžiai Berlyne, pla-
na atkeldinti i Vokietija vi-
sus Lenkijoje, Čekoslovakijoje
ir Vengrijoje gyvenančius vo-
kiečius. Repatrijavimas apimtu
kelis milijonus vokiečių.

London, rugsėjo 11 d. UNRR=

London, rugsejo 11 d. UNRR-
os generalinis direktorius
New Yorke pareiškė, kad UNRRA
užpirko iš JAV kariuomenės
2 milijonus karisų batų, kuri e
bus išdalinti Europoje karo
paliesties žmonėms. Pusė mili-
jono tškių batų šionis dienomis
bus išsiusta i Europą.

"Stars and Stripes" praneša, kad Quslingas nuteistas mirti.

